# KOMMISSIONENS BESLUTNING

## af 8. juli 1999

## om den statsstøtte, som Tyksland har ydet til Gröditzer Stahlwerke GmbH og dets datterselskab Walzwerk Burg GmbH

*(meddelt under nummer K(1999) 2264)*

**(Kun den tyske udgave er autentisk)**

**(EØS-relevant tekst)**

(1999/720/EF, EKSF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2,

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab, særlig artikel 4, litra c,

under henvisning til aftalen om oprettelse af Det Europæiske Samarbejdsområde, særlig protokol 14,

under henvisning til Kommissionens beslutning nr. 3855/91/EKSF af 27. november 1991 ([1]) og Kommissionens beslutning nr. 2496/96/EKSF af 18 december 1996 om fællesskabsregler for støtte til jern- og stålindustrien ([2]),

efter opfordring til de interesserede parter om at fremsætte deres bemærkninger i henhold til nævnte bestemmelser og under hensyntagen til disse bemærkninger,

ud fra følgende betragtninger:

### 1. **Procedure**

(1) Ved brev af 6. juni 1997 underrettede Tyskland i henhold til EF-traktatens artikel 88, stk. 3, Kommissionen om de finansielle interventioner, som den inden og under privatiseringen af Gröditzer Stahlwerke GmbH (GS) og dets datterselskab Walzwerk Burg GmbH (WWB) havde ydet disse virksomheder.

(2) Ved brev af 5. august 1997 underrettede Kommissionen Tyskland om, at den havde besluttet at indlede proceduren efter artikel 6, stk. 5, i beslutning nr. 2496/96/EKSF med hensyn til disse støtteforanstaltninger. Kommissionens beslutning om procedurens indledning blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* ([3]). Kommissionen opfordrede andre interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger til foranstaltningerne.

(3) Ved brev af 23. september og 13. november 1997, 24. juli, 14. august og 14. oktober 1998, 7. og 20. januar, 1. februar og 29. marts 1999 fremlagde Tyskland supplerende oplysninger og dokumenter for Kommissionen. I januar 1998 samt den 1. december 1998, 11. marts samt 23. og 29. april 1999 blev der afholdt møder mellem Kommissionen og Tyskland.

(4) De bemærkninger, som Kommissionen modtog fra de interesserede parter, blev videresendt til Tyskland, som fremsatte sine bemærkninger hertil ved brev af 27. april 1998.

### 2. **Detaljeret beskrivelse af foranstaltningerne**

#### 2.1. ***Anmeldelse***

(5) Tyskland meddelte den 6. juni 1997, at GS i perioden 1992-1996 havde modtaget midler på i alt 263,7 mio. DEM. Heri indgår følgende beløb: 207,3 mio. DEM som anpartshaverlån fra GS's forskellige offentlige ejere; 53,4 mio. DEM i form af banklån garanteret af Treuhandanstalt og Bundesanstalt für Vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (BvS) og 3 mio. DEM som direkte støtte. Endvidere fik GS særskilt udbetalt et beløb på 8,4 mio. DEM som led i den tyske regionale støtteordning Gemeinschaftsaufgabe Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur. I samme anmeldelse underrettede Tyskland Kommissionen om, at den offentlige ejer Beteiligungs-Management-Gesellschaft mbH (BMGB) den 1. januar 1997 havde solgt GS og selskabets 100 %-ejede datterselskab WWB til Georgsmarienhütte (GMH). Ifølge oplysningerne i anmeldelsen var salget af GS og WWB forbundet med omkostninger for BMGB på i alt 393

([1]) EFT L 362 af 31.12.1991, s. 57.
([2]) EFT L 338 af 28.12.1996, s. 42.
([3]) EFT C 395 af 31.12.1997, s. 5.

mio. DEM, som hovedsagelig fremkom på grundlag af eftergivelse af anpartshaverlån og indfrielse i gæld til kreditinstitutter. Tyskland bekræftede, at GMH var kommet med det bedste tilbud, under hensyntagen til forpligtelserne i relation til bevarelse af arbejdspladser, investeringer og overførsel af teknologi.

2.2. ***Procedurens indledning***

(6) I forlængelse af anmeldelsen besluttede Kommissionen at indlede proceduren i henhold til beslutning nr. 2496/96/EKSF (i det følgende benævnt »sjette kodeks for støtte til jern- og stålindustrien«). Brevet til Tyskland blev afsendt den 5. august 1997 og offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* ([4]).

(7) Ved procedurens indledning antog Kommissionen, at der i forbindelse med anpartshaverlånene på 207,3 mio. DEM var tale om støtte, da de blev stillet rentefrit til rådighed, og virksomheden ikke stillede sikkerhed, og at de garanterede banklån på 53,4 mio. DEM desuden indebar støtte, da garantiprovisionen kun udgjorde 0,5 %. Endelig blev det fastslået, at det skulle undersøges, om regionalstøtten på 8,4 mio. DEM var forenelig med fællesmarkedet. Hvad angår privatiseringen, stillede Kommissionen sig betænkelig over for, om salget til en negativ pris var i overensstemmelse med den private investors princip. Ifølge de foreliggende tal havde en likvidation af GS været en billigere løsning. På grundlag af de foreliggende oplysninger kunne det heller ikke vurderes, om privatiseringen blev gennemført på en åben og gennemsigtig måde uden nogen form for betingelser. Endelig blev det fastslået, at privatiseringsaftalen åbenbart indeholdt forpligtelser til investeringsstøtte fra BMGB til GS.

2.3. ***Samlede statsmidler, der blev overdraget inden privatiseringen***

(8) På grundlag af anmeldelsen og de supplerende oplysninger, som Tyskland har forelagt som led i proceduren, fastslår Kommissionen, at GS modtog følgende midler inden privatiseringen:

*(mio. DEM)*

| | Anparts-haverlån | Garan-terede banklån | Direkte støtte | I alt |
|---|---|---|---|---|
| Investeringsforan-staltninger | 43,5 | 53,4 | 12,5 | 109,4 |
| Sociale foranstaltnin-ger | 30,0 | — | 31,3 | 61,3 |
| Driftsforanstaltninger | 133,8 | — | — | 133,8 |
| | 207,3 | 53,4 | 43,8 | 304,5 |

([4]) Jf. fodnote 3.

Spalten »Direkte støtte« omfatter ikke kun det anmeldte beløb på 3 mio. DEM og regionalstøtten på 8,4 mio. DEM, men også finansieringen af sociale foranstaltninger til et beløb af 28,3 mio. DEM og skattemæssige incitamenter på 4,1 mio. DEM, som blev angivet af Tyskland som led i proceduren.

(9) Disse beløb kan beskrives nærmere på følgende måde:

2.3.1. *Investeringsforanstaltninger*

(10) Til finansiering af et investeringsprogram på 110,2 mio. DEM modtog GS statsmidler på i alt 109,4 mio. DEM. Af de mere detaljerede oplysninger om dette investeringsprogram, som Kommisionen har fået forelagt, fremgår det, at der i hvert år i perioden 1992-1996 blev foretaget investeringer i alle virksomhedens aktiviteter. I beløbet på 109,4 mio. DEM indgår følgende elementer:

a) Et beløb på 43,5 mio. DEM i form af anpartshaverlån. Disse lån var rentefrie, og der blev ikke opstillet en tidsplan for tilbagebetalingen.

b) Et beløb på 53,4 mio. DEM i form af banklån, som Treuhandanstalt og BvS havde stillet en 100 %-garanti for.

c) Den direkte støtte bestod af de regionale støtteforanstaltninger på 8,4 mio. DEM og den skattemæssige investeringsstøtte på 4,1 mio. DEM i henhold til den gældende lovgivning (Investitionszulagengesetz).

Med hensyn til retsgrundlaget for disse anpartshaverlån og garantier henviste Tyskland til den generelle omstruktureringsforpligtelse i henhold til artikel 25 i traktaten om Tysklands forening og §§ 2-6 i Treuhandgesetz.

(11) Hvad angår investeringsudgifterne i forbindelse med disse investeringsstøtteforanstaltninger, har Tyskland underrettet Kommissionen om, at der blev investeret et beløb på 13,3 mio. DEM på stålproduktionsområdet, og at 96,9 mio. DEM blev anvendt i forbindelse med produktionsanlæg, der ikke er omfattet af EKSF-traktaten. De forskellige investeringer er nærmere beskrevet i beslutningen om procedurens indledning.

2.3.2. *Sociale foranstaltninger*

(12) Der blev anvendt i alt 61,3 mio. DEM til sociale foranstaltninger. De består af følgende elementer:

a) Et beløb på 26,1 mio. DEM til dækning af en socialplan til afskedigelses- og førtidspensionsordninger og en beskæftigelsespool. Normalt ville virksomhe-

den skulle dække disse omkostninger, men på grundlag af GS's finansielle problemer overtog EREL Verwaltungs GmbH und Co Management KG (EREL) finansieringen ved hjælp af anpartshaverlån.

b) BMGB udbetalte et tilskud på 28,3 mio. DEM til GS til dækning af omkostninger til sociale foranstaltninger, som var vedtaget ved siden at socialplanen. Heriblandt hørte i første række finansieringen af en arbejdstidsnedsættelse og uddannelsesforanstaltninger til de overskydende medarbejdere. Ifølge Tyskland har de forskellige offentlige ejere betalt sådanne foranstaltninger for alle østtyske virksomheder, som de var ansvarlige for.

c) Et beløb på 6,9 mio. DEM til finansiering af beskæftigelsesfremmende foranstaltninger i henhold til § 249 i Arbeitsförderungsgesetz (AFG — lov om beskæftigelsesfremme). På grundlag af denne lov blev der udarbejdet et program for beskæftigelse af medarbejdere, som der ikke længere var behov for, eller som var blevet afskediget i (tidligere) Treuhand-virksomheder, inden for miljøudbedringsaktiviteter. De statslige organer og de berørte virksomheder bidrog sædvanligvis til finansieringen heraf; i beløbet på 3 mio. DEM indgik GS's egenandel, som virksomheden dog ikke kunne stille til rådighed på grund af sin vanskelige finansielle situation.

2.3.3. *Driftsforanstaltninger*

(13) Til dækning af driftsforanstaltninger blev der anvendt anpartshaverlån på 133,8 mio. DEM. I anmeldelsen blev det beløb, der skulle anvendes til driftsforanstaltninger, angivet til 166,8 mio. DEM; i løbet af proceduren kom det imidlertid frem, at 33 mio. DEM heraf egentlig blev anvendt til sociale foranstaltninger (de beløb, der er nævnt i betragtning 12, litra a) og c)).

(14) Den 14. august 1998 fik Kommissionen af Tyskland forelagt en rapport, som var udarbejdet af KPMG ([5]). Der var heri tale om en ex posteriori-fordeling af de 133,8 mio. DEM mellem GS's enkelte produktionsområder, idet likviditetsbehovet (EBDIT-resultat) i hvert af årene 1991-1996 blev analyseret. KPMG's analyser var baseret på GS's interne regnskabssystem. Den tyske regering tilsluttede sig de konklusioner, som KPMG nåede frem til.

(15) KPMG fordelte driftsforanstaltningerne på følgende måde:

a) Et beløb på 49 mio. DEM til dækning af de driftsrelaterede tab, der var opstået inden for tre af GS' fire produktionsområder (smedning, ringvalsning og støbning). Tabene på disse produktionsområder udgjorde i alt 62 mio. DEM, men blev dog til dels igen udlignet gennem overskuddet fra stålproduktionen (13 mio. DEM).

b) Et beløb på 18 mio. DEM til dækning af generelle omkostninger.

c) Et beløb på 40 mio. DEM til opfyldelse af kontraktmæssige forpligtelser og indfrielse af fordringer, som i det væsentlige er opstået som følge af beslutninger om at standse investeringsprogrammer, som stammer fra det tidligere DDR.

d) Et beløb på 17 mio. DEM til saneringen, dvs. genetablering og rydning af virksomhedens areal.

e) Et beløb på 9 mio. DEM til øvrige omkostninger.

(16) Af de beløb, der er nævnt i betragtning 15, litra b)-e), har KPMG henført et samlet beløb på 3,6 mio. DEM til stålproduktionen. De øvrige beløb blev fordelt på de sektorer, der ikke er omfattet af EKSF-traktaten.

2.4. ***Finansielle foranstaltninger som led i privatiseringen***

(17) Den 1. januar 1997 blev GS og dets datterselskab WWB solgt til GMH. Ifølge anmeldelsen var denne privatisering forbundet med samlede omkostninger (negativ købspris) på 393 mio. DEM. Disse bestod for hovedpartens vedkommende i eftergivelse af anpartshaverlån, afkald på tilbagebetaling af formålsbestemte midler og afvikling af de garanterede banklån (jf. betragtning 5 ovenfor).

(18) Heriblandt hører imidlertid også nye midler, som blev stillet til rådighed af den (statslige) sælger BMGB:

a) Et beløb på 37,5 mio. DEM som risikovillig kapital. Ifølge anmeldelsen skulle dette beløb anvendes til finansiering af en investeringsplan i størrelsesordenen 43,5 mio. DEM i årene 1997 og 1998. Ifølge privatiseringsaftalen var disse midler dog afsat til driftsformål.

b) Et beløb på 20,8 mio. DEM (hvoraf 16,3 mio. DEM var afsat til GS og 4,5 mio. DEM til WWB), som skulle udbetales i form af »tilskud til midlertidig finansiering«, der skulle modregnes i den modtagne regionalstøtte. Fra privatiseringen indtil den 10. januar 1999 modtog GS et beløb på 13 mio. DEM som regionalstøtte. Ifølge privatiseringsaftalen har GS fortsat krav på det resterende beløb på 3,3 mio. DEM (16,3 mio. DEM minus 13 mio. DEM).

([5]) Stellungnahme zur Finanzmittelverwendung für die Jahre 1991 bis 1996 der Gröditzer Stahlwerke GmbH, Gröditz.

2.5. **WWB**

(19) WWB er en selvstændig virksomhed, som er aktiv inden for den sektor, der ikke er omfattet af EKSF-traktaten. Virksomheden blev af sin offentlige ejer EREL solgt til GS som led i dennes privatisering; inden privatiseringen var den på intet tidspunkt datterselskab af GS.

## 3. Bemærkninger fra andre interesserede parter

(20) Tre andre interesserede parter, som indgår i samme koncern (Max Aicher GmbH & Co, Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH og Lech Stahlwerke GmbH), fremsendte bemærkninger til Kommissionen den 30. januar 1998 og den 2. februar 1998. Ifølge disse bemærkninger fik GMH med købet til en negativ pris tilført (likvide) midler, hvormed virksomheden kunne forbedre sin finansielle situation, og som havde gjort det muligt for den at finansiere indkøb. Endvidere var betingelserne i forbindelse med salget af GS resulteret i en konkurrencefordrejning.

## 4. Tysklands bemærkninger

(21) Tyskland fremsatte sine bemærkninger til procedurens indledning i et brev af 23. september 1997 og har fremlagt yderligere oplysninger i det materiale, der er omtalt i betragtning 3. Der er taget hensyn til disse bemærkninger.

(22) Som svar på bemærkningerne fra de andre interesserede parter anførte Tyskland den 7. maj 1998, at salget af GS ikke havde påvirket GMH's likviditet. I privatiseringsaftalen havde GMH forpligtet sig til ikke at sælge GS's anlægsaktiver. Virksomheden kan heller ikke gøre det på nuværende tidspunkt, da salget af andele er udsat på grund af Kommissionens uafsluttede undersøgelse af den støtte, der er ydet til fordel for GS. Priserne fastsættes på rent forretningsmæssigt grundlag, og der er ikke tale om en fælles finansiel forvaltning. GMH er enig i Tysklands synspunkt.

## 5. Vurdering af foranstaltningerne

### 5.1. *Den traktat, der finder anvendelse på WWB og GS*

5.1.1. *WWB*

(23) Som anført i beslutningen om procedurens indledning er WWB en selvstændig virksomhed, der ikke er omfattet af EKSF-traktaten, og som af sin offentlige ejer blev solgt til GS som led i privatiseringen. Inden privatiseringen var virksomheden ikke datterselskab af GS. Efter privatiseringen har den fungeret som stålservicecenter for GS.

(24) WWB skal således undersøges på grundlag af EF-traktaten. Tyskland har anført, at de midler, som WWB fik fordel af, på grund af denne virksomheds størrelse ikke skulle anmeldes på grundlag af den gældende Treuhand-ordning, der var godkendt af Kommissionen (senest inden for rammerne af beslutningen i sag N 786/94, skrivelse (95) D/1062) ([6]). Derfor vil Kommissionen kun undersøge WWB's stilling med hensyn til privatiseringen og det omfang, hvori virksomheden har andel i de samlede likvidationsomkostninger.

5.1.2. *GS*

EKSF-bestemmelser for stålvirksomheder/procedurens indledning

(25) GS er en virksomhed, som fremstiller stålprodukter, der er omfattet af bilag I i EKSF-traktaten (flydende stål og blokke) og således af EKSF-traktatens artikel 80. Derudover betaler virksomheden afgifter i overensstemmelse med EKSF-traktatens artikel 49.

(26) Der gøres i denne forbindelse opmærksom på stillingen blandt EKSF-stålvirksomheder i de nye tyske delstater, som var genstand for en række beslutninger. Endvidere henvises der til, at disse virksomheder indtil 1995 var omfattet af visse undtagelsesbestemmelser, som var anført i de strenge bestemmelser i beslutning nr. 3855/91/EKSF (femte kodeks for støtte til jern- og stålindustrien): navnlig havde de i henhold til stålstøttereglerne lov til at modtage regional investeringsstøtte. Desuden har Rådet på grundlag af enstemmige udtalelser efter EKSF-traktatens artikel 95 godkendt en lang række forskellige støtteforanstaltninger i forskellig størrelsesorden til EKO Stahl og SEW Freital for at gøre det muligt for dem at genoprette rentabiliteten. En væsentlig komponent var i den forbindelse privatiseringen af dem på grundlag af vidtrækkende rednings- og omstruktureringsforanstaltninger.

I forbindelse med GS blev støtteforanstaltningerne ikke anmeldt til Kommissionen. Dette var i strid med betingelserne i den gældende Treuhand-ordning, hvorefter støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder inden for følsomme sektorer skulle anmeldes på forhånd. Anmeldelsen blev først indgivet, efter at virksomheden var blevet privatiseret i 1997, samt efter udbetalingen af støtte i form af anpartshaverlån osv. Da GS er en EKSF-virksomhed, måtte den udelukkende få gavn af støtte (1997), som var tilladt i henhold til de gældende stål-

([6]) Ifølge Treuhand-ordningen skulle støtte til Treuhand-virksomheder inden for en ikke-følsom sektor ikke anmeldes, såfremt den pågældende virksomhed i perioden 1992-1994 havde færre end 1 500 medarbejdere, og den samlede støtte udgjorde mindre end 150 mio. DEM. Fra 1995 blev disse betingelser ændret til henholdsvis 250 medarbejdere og 50 mio. DEM. WWB havde i gennemsnit en medarbejderstab på 125, og den samlede støtte til WWB udgjorde i perioden 1992-1997 56 mio. DEM.

støtteregler, dvs. støtte til forskning og udvikling, miljøbeskyttelsesforanstaltninger og lukning. EKSF-virksomheder kunne således kun drage fordel af andre støtteforanstaltninger (f.eks. driftsstøtte, regional investeringsstøtte) på grundlag af EKSF-traktatens artikel 95.

(27) Som Kommissionen anfører i sin beslutning om procedurens indledning, fremgår princippet om, at støtte til en EKSF-stålvirksomhed skal vurderes på grundlag af EKSF-traktaten, fuldt og helt af EKSF-traktaten selv ([7]). Dette princip gælder også, selv om en EKSF-virksomhed også fremstiller produkter, der ikke falder ind under EKSF-traktaten.

(28) Kommissionen har dog accepteret, at som undtagelse til denne regel kan visse former for støtte til en EKSF-virksomhed behandles på grundlag af de relevante bestemmelser i EF-traktaten. De begunstigede aktiviteter skal dog være omfattet af EF-traktaten og være fuldstændigt adskilt fra de aktiviteter, der falder ind under EKSF-traktaten.

(29) Ved procedurens indledning anså Kommissionen ikke disse betingelser for at være opfyldt. Da GS var en selvstændig virksomhed uden særskilt regnskabsføring, antog Kommissionen, at der var risiko for en afsmittende virkning, og at det endvidere ikke var muligt at sondre mellem, hvilken statsstøtte der var modtaget til henholdsvis EKSF-aktiviteter og aktiviteter, der ikke var omfattet af EKSF-traktaten.

Tysklands svar

(30) Som reaktion på procedurens indledning har Tyskland ikke rejst tvivl om Kommissionens konklusion med hensyn til, at GS er en EKSF-virksomhed på stålproduktionsområdet. Tyskland anser det derimod for muligt at fordele de finansielle foranstaltninger mellem henholdsvis EKSF-aktiviteter og aktiviteter, der ikke er omfattet af EKSF-traktaten.

(31) Tyskland anførte i sit svar, at på årsbasis blev i gennemsnit 6-7 % af de EKSF-stålprodukter, som GS fremstillede, solgt til tredjemand — og dette er også fortsat situationen. De øvrige 93-94 % anvender GS selv som råmateriale til sine produktionsområder smedning, støbning og ringvalsning. På disse områder forarbejdes stål til stålprodukter uden for EKSF-området. Støtten til disse anlæg vedrører derfor kun konkurrencen i forbindelse med produkter, som falder ind under EF-traktaten. Denne støtte skal derfor behandles på grundlag af EF-traktatens statsstøtteregler.

([7]) Dom afsagt af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans af 21. januar 1999 i de forenede sager T-129/95, T-2/96 og T-97/96, Neue Maxhütte mod Kommissionen, endnu ikke offentliggjort i Domstolens Sml.

Med hensyn til investeringsforanstaltningerne påstår Tyskland, at de pågældende anlægsaktiver kan relateres til specielle produktionsanlæg, hvorfor det kun er investeringer til anlæg, hvor der fremstilles EKSF-produkter (13,3 mio. DEM), der bør behandles på grundlag af EKSF-traktaten. Anden investeringsstøtte bør vurderes på grundlag af EF-traktaten.

Hvad angår socialplanforanstaltningerne og driftsforanstaltningerne, henviser Tyskland til den rapport fra KPMG, der er nævnt i betragtning 14, og tilslutter sig konklusionerne heri med hensyn til fordelingen af støtte mellem EKSF-anlæg og anlæg, der ikke er omfattet af EKSF-traktaten.

(32) Tyskland er derfor af den opfattelse, at interventionsstøtte, som vedrører aktiviteter, der ikke umiddelbart står i forbindelse med fremstillingen af EKSF-stålprodukter, bør vurderes på grundlag af EF-traktatens statsstøtteregler. I et brev af 29. marts 1999 erklærede Tyskland, at alle støtteforanstaltninger til fordel for GS bør behandles på grundlag af EF-traktatens statsstøtteregler.

Kommissionens opfattelse

(33) Med EKSF-traktatens statsstøtteregler findes der bestemmelser for støtte, som fordrejer konkurrencen mellem den støttemodtagende virksomhed og dennes konkurrenter på markederne for EKSF-produkter. På samme måde gælder EF-traktatens statsstøtteregler for de støtteforanstaltninger, som fordrejer konkurrencen mellem virksomhederne på markederne for EF-produkter.

Støtteforanstaltninger til fordel for en EKSF-virksomhed behandles som regel på grundlag af EKSF-traktaten. Under visse omstændigheder kan EF-traktaten dog finde anvendelse i forbindelse med støtte til aktiviteter uden for EKSF i en virksomhed, hvor de begunstigede aktiviteter er klart adskilte fra EKSF-aktiviteterne.

For at fastslå, om de begunstigede aktiviteter entydigt er adskilte, skal der foretages en sondring mellem de enkelte former for støtte, der er ydet.

Investeringsstøtte

(34) GS er ganske vist en selvstændig virksomhed uden adskilt regnskabsføring i forbindelse med sine forskellige aktiviteter, hvilket gør det vanskeligt at løse problemet med hensyn til fordelingen af støtte mellem dens forskellige aktivitetsområder, men uafhængigt heraf forholder det sig således, at de begunstigede investeringer i dette tilfælde er relateret til anlægsaktiver, som er forbundet med visse produktionsanlæg.

GS's EKSF-produktionsområde og andre produktionsområder er fysisk adskilte. Stål, der fremstilles på stål-

produktionsområdet, transporteres til andre anlæg i GS's område (smedning, ringvalsning og støbning). Slutprodukterne på disse anlæg ([8]) er entydigt forskellige fra slutprodukterne på stålanlægget og sælges på forskellige relevante markeder. Da produkterne fremstilles på selvstændige produktionsområder, er disse produktionsprocesser ikke integreret og er adskilt fysisk fra hinanden. Med hensyn til investeringsstøtten er det derfor muligt at foretage en klar sondring mellem de relevante EKSF- og EF-aktiviteter.

Driftsstøtte og sociale foranstaltninger

(35) Dette er imidlertid ikke tilfældet, for så vidt angår driftsforanstaltningerne og de sociale foranstaltninger. Her er der ingen direkte sammenhæng mellem det ydede lån eller det tildelte tilskud og den aktivitet, der skal finansieres. Det er kun muligt at foretage en adskilt vurdering på grundlag af EKSF- eller EF-traktaten i de tilfælde, hvor der kan sondres mellem støtte til EKSF-aktiviteter og støtte til andre aktiviteter. I GS's tilfælde findes der hverken adskilte konti eller særskilte regnskabssystemer, som havde gjort det lettere at foretage en sådan sondring. På baggrund heraf kan det konkluderes, at støtte til fordel for en EKSF-virksomhed, hvor der findes en reel risiko for en afsmittende virkning fra én aktivitet til den anden, skal behandles på grundlag af EKSF-bestemmelserne.

(36) Endvidere har der i GS' tilfælde rent faktisk været tale om en afsmittende virkning mellem EKSF-aktiviteter og aktiviteter, der ikke er omfattet af EKSF-traktaten. Der blev ikke etableret nogen forbindelse mellem de enkelte lån og støtteforanstaltninger og de aktiviteter, som de ved deres tildeling blev anvendt til at finansiere. Den KPMG-rapport, som blev udarbejdet ex post facto, er ikke i overensstemmelse med anmeldelsen med hensyn til fordelingen af støtten på 166,8 mio. DEM til driftsforanstaltninger og sociale foranstaltninger (en detaljeret redegørelse findes i betragtning 12, litra a) og c), samt betragtning 13-16):

| | Anmeldelse | KPMG |
|---|---|---|
| Støtte til sociale foranstaltninger | 103 | 33 |
| Tabsdækning | 40 | 49 |
| Sanering | 17 | 17 |
| Indfrielse af fordringer | — | 40 |
| Finansieringsomkostninger | — | 18 |
| Diverse | — | 9 |
| Ikke angivet nærmere | 6 | — |
| I alt | 166 | 166 |

([8]) De væsentligste produkter er følgende: inden for ringsvalsning: ringe, flanger og hjulringe; inden for støbning: støbte genstande til maksinindustrien; inden for smedning: stænger, smedestykker, hule smedestykker, krumtapaksler.

(37) Dette viser klar, at GS fik stillet støtte til rådighed til driftsmæssige formål uden en klausul eller mekanisme med hensyn til fordelingen mellem henholdsvis EKSF-aktiviteter og aktiviteter uden for EKSF. Det blev fuldstændig overladt til virksomheden selv at fordele støtten, og der eksisterende ikke på forhånd kriterier for en logisk adskillelse mellem aktivitetsområderne.

(38) 93% af GS' stålproduktion blev ikke solgt på markedet, men derimod forarbejdet til slutprodukter inden for virksomheden. Virksomhedens interne prisfastsættelse og regnskabsføring tog udgangspunkt i, at stålproduktionsområdet leverede sine produkter til de efterfølgende produktionsled og som modydelse herfor fik sine direkte og indirekte omkostninger godtgjort fuldt ud, og dette skete uanset den omstændighed, at salget af slutprodukterne var forbundet med store tab for GS. På grundlag af de data, der blev fremlagt ved procedurens indledning, kan det sluttes, at GS ikke har opnået overskud efter 1990; underskuddene i perioden 1992-1996 udgjorde derimod mere end 317 mio. DEM. I hvert år i denne periode lå driftsomkostningerne langt over omsætningen (i gennemsnit 30 mio. DEM pr. år).

(39) Fordelingen af overskud og underskud foregår derfor vilkårligt i det interne regnskabssystem, og der tages ikke hensyn til den omstændighed, at produktionsprocessen som helhed giver underskud. I KPMG-rapporten angives resultaterne af de forskellige GS-aktiviteter i perioden 1991-1996 ganske vist på grundlag af det interne regnskabssystem, men det fremgår også af rapporten, at 7% af GS's produktion (dvs. stålproduktionsområdet) giver overskud, men at de øvrige 93% (smedning, ringvalsning og støbning) giver underskud. Derfor forekommer den omkostningsberegning, som GS anvender i forbindelse med sine aktiviteter, næppe af være logisk ud fra det økonomisk synspunkt.

(40) På baggrund heraf kunne produktionsområderne smedning, støbning og ringvalsning kun fortsætte driften takket være den driftsstøtte, der blev ydet. GS kunne derfor først og fremmest anvende sine egne midler til stålanlægget (EKSF-produktionsområdet). Stålproduktionsområdet kunne således drage fordel af støtten til EF-aktiviteterne i de efterfølgende led.

(41) Det følger af ovenstående, at den dokumentation, der er forelagt med henblik på en adskillelse mellem EF- og EKSF-aktiviteter, ud fra et regnskabsmæssigt synspunkt ikke er tilstrækkelig til at påvise, at driftsstøtte til fordel for disse aktiviteter bør behandles på grundlag af begge traktater. I modsætning til investeringsstøtten findes der ingen fuldstændig adskillelse mellem virksomhedens forskellige områder.

Konklusion

(42) Med hensyn til den driftsstøtte og støtte til sociale foranstaltninger, som Tyskland har ydet, gælder EKSF-trak-

tatens støtteregler. Der er overkapacitet inden for stålbranchen, og en streng disciplin skal overholdes.

For investeringer i forbindelse med GS's anlægsaktiver til produktionen af EF-produkter gælder EF-traktatens støtteregler som omhandlet i betragtning 34.

For støtte til investeringer i forbindelse med GS' anlægsaktiver til EKSF-produkter gælder EKSF-traktatens støtteregler.

5.2. ***Vurdering af de finansielle foranstaltninger inden privatiseringen — Generelt***

(43) Ifølge anmeldelsen blev der ydet investeringsstøtte i form af garanterede banklån på 53,4 mio. DEM, anpartshaverslån på 43,5 mio. DEM og regionalstøtte på grundlag af Gemeinschaftsaufgabe på 8,4 mio. DEM, som blev udbetalt i 1994. Den 14. oktober 1998 underrettede Tyskland Kommissionen om, at der i perioden 1992-1995 blev stillet 4,1 mio. DEM til rådighed som investeringspræmie (Investitionszulage) til dækning af investeringerne indtil 1994.

(44) GS er en kriseramt virksomhed, da der er opstået betydelige underskud siden dens etablering. De forskellige statslige organer har stillet lån til rådighed rentefrit og uden tilbagebetalingspligt. Det er klart, at en privat investor aldrig havde ydet GS sådanne lån. Anpartshaverlånene udgør derfor som helhed støtte.

(45) I henhold til meddelelsen fra Kommissionen til medlemsstaterne ([9]) er statsgarantier til fordel for kriseramte virksomheder støtte, for så vidt angår hele det garanterede lån. Tyskland har som led i proceduren meddelt Kommissionen, at garantiprovisionerne lå på 0,25 %, og at der ikke blev foretaget en risikovurdering. Kommissionen er af den opfattelse, at satsen på 0,25 % er særdeles lav som provision i betragtning af GS' finansielle problemer. De garanterede lån udgør således som helhed støtte.

(46) Som anført i betragtning 34 skal investeringsstøtten vurderes på grundlag af to forskellige traktater. Den EKSF-relevante investeringsstøtte skal behandles på grundlag af EKSF-traktatens artikel 4, litra c), og de stålstøtteregler, der fandt anvendelse på tildelingstidspunktet. Investeringsstøtten i forbindelse med EF-aktiviteter skal behandles på grundlag af bestemmelserne i EF-traktatens artikel 87 og 88 samt de bestemmelser, der gjaldt for investeringsstøtte på tildelingstidspunktet.

5.2.1. *Vurdering af investeringsstøtten til fordel for stålproduktionsområdet (EKSF)*

(47) Ifølge EKSF-traktatens artikel 4, litra c), er enhver form for tilskud eller anden støtte ydet af staterne uforenelig med fællesmarkedet og dermed forbudt. Undtagelsestilfælde er fastlagt i de pågældende stålstøtteregler.

(48) Tyskland anfører, at de investeringer på 0,5 mio. DEM, der er foretaget på stålproduktionsområdet, blev finansieret via investeringspræmier. Restbeløbet hidrørte fra anpartshaverlån og garanterede banklån. Regionalstøtten som led i Gemeinschaftsaufgabe blev ikke anvendt til dækning af investeringer på stålproduktionsområdet.

(49) En del af investeringsstøtten blev ydet i den periode, hvor femte kodeks for støtte til jern- og stålindustrien var gældende. Ifølge artikel 5 heri kan investeringsstøtte, som er fastsat i generelle regionale støtteordninger, og som tildeles stålvirksomheder, betragtes som forenelig med fællesmarkedet, såfremt den støttemodtagende virksomhed er etableret i det tidligere DDR's område, og støtten er blevet anmeldt inden den 30. juni 1994 og godkendt og udbetalt inden den 31. december 1994 (for investeringspræmier i henhold til Investitionszulagengesetz 1990 var skæringsdatoen den 31. december 1995).

(50) Med hensyn til de anmeldte støtteforanstaltninger blev der først fremsendt en anmeldelse den 6. juni 1997. Retten i Første Instans bekræftede i sin dom af 31. marts 1998 i sag T-129/96, Preussag Stahl mod Kommissionen ([10]), at anmeldelses- og godkendelsesfristen i femte kodeks for støtte til jern- og stålindustrien er bindende for Kommissionen. Kommissionen kan derfor ikke tage hensyn til nogen af disse støtteforanstaltninger, da de blev anmeldt efter den 30. juni 1994 og ikke kunne behandles inden den 31. december 1994. Spørgsmålet om, hvorvidt visse elementer af støtteforanstaltningerne havde været tilladt ud fra et materielt-retligt synspunkt, er således irrelevant.

(51) Investeringsstøtten på 13,3 mio. DEM, der blev regnet som støtte til stålproduktionsområdet, er derfor uforenelig med EKSF-traktaten og femte kodeks for støtte til jern- og stålindustrien.

5.2.2. *Vurdering af investeringerne på produktionsområder uden for EKSF*

(52) Investeringerne på de områder, der ikke er omfattet af EKSF-traktaten, udgjorde 96,9 mio. DEM, og der blev tildelt støtte hertil på i alt 96,1 mio. DEM. Heraf hidrørte 8,4 mio. DEM fra regionalstøtte, 3,6 mio. DEM fra investeringspræmier og restbeløbet fra anpartshaverlån og

([9]) EFT C 307 af 13. 11. 1993, s. 3.

([10]) Sml. 1998 II, s. 629.

garanterede banklån. Tildelingen af disse lån var baseret på de generelle bestemmelser i traktaten om Tysklands forening og Treuhandgesetz.

(53) Den 14. oktober 1998 underrettede Tyskland Kommissionen om, at Gemeinschaftsaufgabe ikke fandt anvendelse på Treuhand-virksomheder i den pågældende periode. Derfor handlede Treuhandanstalt, EREL og BvS ved tildelingen og sikringen af disse lån de facto som regionalt støtteorgan, og lånene var en erstatning for regional investeringsstøtte.

(54) Kommissionen minder om, at den øvre grænse for regional investeringsstøtte som led i Gemeinschaftsaufgabe, inklusive kumuleringen med andre regionale støtteordninger, lå på 35% brutto i den pågældende periode.

(55) Heroverfor gør Tyskland gældende, at der i henhold til den gældende Treuhandordning ([11]) kunne ydes et større beløb til investeringsstøtte.

(56) Dette argument er ikke holdbart. GS er en stålvirksomhed, og ifølge femte kodeks for støtte til jern- og stålindustrien er investeringsstøtte kun som undtagelse fra det generelle forbud tilladt i en begrænset periode og med en maskimal intensitet på 35%. Dette blev bekræftet i forbindelse med EKO-Stahl ([12]) og på ny bekræftet i Kommissionens beretning om anvendelse af femte kodeks for støtte til jern- og stålindustrien i 1994 ([13]).

GS driver endvidere virksomhed inden for en følsom sektor som defineret i den gældende Treuhand-ordning. Begrebet følsom sektor omfatter ikke kun EKSF-stålproduktionen, men også leddene forud for EKSF-stål, såsom smedning og støbning, som fastsat i rammebestemmelserne for statsstøtte til visse jern- og stålområder, som ikke er omfattet af EKSF-traktaten ([14]). GS er aktiv i begge produktionssektorer og dermed uden tvivl i en følsom sektor.

(57) I henhold til Treuhand-ordningerne skulle støtte til virksomheder inden for følsomme sektorer under alle omstændigheder anmeldes. De specifikke undtagelsesbestemmelser i de på hinanden følgende Treuhand-ordninger fandt ikke anvendelse, og Kommissionen var derfor nødt til, som det entydigt er fastsat i Treuhand-ordningerne selv, at vurdere disse støtteforanstaltninger på grundlag af de gældende bestemmelser, f.eks. rammebestemmelserne for statsstøtte til redning om omstrukturering af kriseramte virksomheder ([15]) og retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte ([16]).

(58) Mulighederne for at godkende støtte i en EKSF-sektor er som nævnte begrænsede. Da GS er en EKSF-virksomhed, findes der intet retsgrundlag for at godkende redningsog omstruktureringsstøtte som led i denne traktat. I forbindelse med andre EKSF-virksomheder, hvor der er godkendt omstruktureringsstøtte inden for rammerne af beslutninger på grundlag af EKSF-traktatens artikel 95, bestod det væsentligste element i at genoprette deres rentabilitet som led i en privatisering. I GS' tilfælde er der aldrig blevet forelagt en omstruktureringsplan, som tog sigte på at genoprette rentabiliteten.

(59) Desuden lægger Tyskland selv til grund, at investeringsstøtten blev ydet som (erstatning for) regionalstøtte.

(60) Kommissionen er derfor af den opfattelse, at de retningslinjer, der gjaldt for national regionalstøtte på tidspunktet for støttens tildeling, er det eneste retsgrundlag, som kan finde anvendelse ved vurderingen af investeringsstøtten. Med hensyn til GS' EF-aktiviteter gøres der opmærksom på, at de finder sted i en følsom sektor, og at lofterne for regionalstøtte ligeledes finder anvendelse ifølge rammebestemmelserne for statsstøtte til visse jern- og stålsektorer, som ikke er omfattet af EKSF-traktaten.

(61) Kommissionen anlægger derfor den betragtning, at det samlede loft på 35% for regional investeringsstøtte ikke kan og må overskrides.

(62) Under hensyntagen til ovenstående når Kommissionen frem til den konklusion, at godkendelsen af en højere støtteintensitet end 35% på uacceptabel vis ville fordreje konkurrencen. Enhver investeringsstøtte til EF-aktiviteter skal derfor vurderes på grundlag af de godkendte lofter for regional investeringsstøtte inden for rammerne af Gemeinschaftsaufgabe. I henhold til denne ordning for regionalstøtte er en intensitet på 35% brutto tilladt i den pågældende periode, inklusive kumuleringen med andre regionale støtteordninger.

(63) På grundlag heraf fastslår Kommissionen, at af den støtte (96,1 mio. DEM), som er udbetalt til dækning af investeringsudgifter i forbindelse med GS's aktiviteter, der ikke er omfattet af EKSF-traktaten, kan 35% eller 33,7 mio. DEM erklæres forenelig med fællesmarkedet i medfør af EF-traktatens artikel 87, stk. 3. Beløbet på 62,4 mio. DEM er uforenelig med fællesmarkedet i medfør af EF-traktatens artikel 88, stk. 2.

([11]) Kommissionens skrivelse SG(91) D/17825 af 26. oktober 1991; Kommissionens skrivelse SG(92) D/17613 af 8. december 1992 og støttemeddelelse E 15/92 af 15. oktober 1992; Kommissionens skrivelse SG(95) D/1062 af 1. november 1995.

([12]) Meddelelse i sag C-35/94, EFT C 18 af 17.1.1997, s. 7.

([13]) SEK(95) 1309 endelig udg., s. 10-11.

([14]) EFT C 320 af 13.12.1988.

([15]) Se senest EFT C 368 af 23.12.1994, s. 12.

([16]) Se senest EFT C 74 af 10.1.1998, s. 9.

5.3. ***Vurdering af de sociale foranstaltninger***

(64) Som anført i betragtning 12 blev der anvendt 61,3 mio. DEM til sociale foranstaltninger.

(65) Den støtte på 6,9 mio. DEM, der blev anvendt til beskæftigelsesfremmende foranstaltninger i henhold til § 249 i AFG, betragtes ikke som støtte ([17]).

(66) Kommissionen accepterer ikke Tysklands argument om, at 28,3 mio. DEM til socialplanen udgjorde generelle foranstaltninger, da foranstaltningerne blev indrømmet en bestemt virksomhed og ikke stammede fra statsmidler, som uden forskel er bestemt for alle virksomheder. Det samlede beløb til social støtte udgør derfor 54,4 mio. DEM.

(67) Enhver støtte til sociale foranstaltninger skal som nævnt behandles på grundlag af EKSF-traktaten. Ifølge EKSF-traktatens artikel 4, litra c), betragtes enhver form for tilskud eller anden støtte ydet af staterne som uforenelig med fællesmarkedet og er derfor forbudt. Der er fastsat undtagelser i de til enhver tid gældende stålstøtteregler. Denne støtte er ydet i den periode, hvor femte kodeks for støtte til jern- og stålindustrien var gældende. Kommissionen understreger, at sjette kodeks for støtte til jern- og stålindustrien indeholder de samme bestemmelser.

(68) For at der kan ydes støtte til sociale foranstaltninger i henhold til de gældende stålstøtteregler, skal den ydes til afskedigede eller førtidspensionerede arbejdstagere; den skal være forbundet med en fuldstændig eller delvis lukning af stålværksanlæg, som var uafbrudt i drift indtil tidspunktet for støttens anmeldelse, og den må ikke overstige de udbetalinger, der var sædvanlige i medlemsstaterne pr. 1. januar 1991.

(69) Ifølge de oplysninger, som Tyskland har forelagt, er GS' produktionskapacitet i perioden 1989-1996 faldet fra 285 000 t/år til 150 000 t/år. Den årlige stålproduktion faldt til 69 000 t. Fra 1990 til udgangen af 1996 forlod ca. 4 300 ud af 5 000 medarbejdere virksomheden på grund af kapacitetsnedskæringen. Midlerne er blevet anvendt til at finansiere afskedigelses- og førtidspensionsordninger, deltidsarbejdere og uddannelsesforanstaltninger til fordel for GS' tidligere ansatte. Alle sociale foranstaltninger var derfor rettet mod medarbejdere, som i sidste instans forlod virksomheden.

(70) På grundlag heraf er Kommissionen af den opfattelse, at disse foranstaltninger er forenelige med fællesmarkedet.

([17]) Kommissionens skrivelse af 13. januar 1995, SG(95) D/341.

5.4. ***Vurdering af driftsstøtten***

(71) Til dækning af driftsomkostninger i perioden 1992-1996 blev der udbetalt et beløb på 133,8 mio. DEM, som var finansieret på grundlag af anpartshaverlån. Fordelingen heraf fremgår af betragtning 13-16.

(72) Alle disse støtteforanstaltninger skal som nævnt behandles på grundlag af EKSF-traktaten. Ifølge EKSF-traktatens artikel 4, litra c), betragtes enhver form for tilskud eller anden støtte ydet af staterne som uforenelig med fællesmarkedet og er derfor forbudt. Der er fastsat undtagelser i de til enhver tid gældende stålstøtteregler, som ikke tillader en sådan driftsstøtte. I betragtning 35-41 blev der endvidere henvist til fungibiliteten af en sådan driftsstøtte, navnlig under hensyntagen til, at der på forhånd manglede enhver logisk adskillelse af støtteforanstaltningerne. De er derfor uforenelige med EKSF-traktaten og stålstøttereglerne.

(73) Kommissionen bemærker, at der efter privatiseringen er blevet anvendt et beløb på 9,6 mio. DEM til delvis tilbagebetaling af anpartshaverlånene. De lån, der er ydet til driftsformål, udgør derfor i alt 124,2 mio. DEM.

5.5. ***Vurdering af foranstaltningerne som led i privatiseringen***

5.5.1. *Sammendrag af Tysklands argumenter*

(74) Tysklands erklæring om, at privatiseringen ikke omfatter støtte, er baseret på to argumenter:

a) For det første var denne løsning mere fordelagtig for den offentlige ejer/sælger, også selv om GMH's tilbud var forbundet med omkostninger (negativ købspris), da en likvidation af GS havde været forbundet med større omkostninger. En privat investor ville således også have solgt GS på dette grundlag.

b) For det andet udgjorde GMH's tilbud det bedste tilbud i en åben og gennemsigtig procedure uden nogen form for betingelser. I denne procedure var GMH den eneste ansøger, som forelagde en virksomhedsstrategi, der opfyldte sælgerens krav. Tyskland henviste på ny til Kommissionens politik, hvorefter salget, som blev gennemført på en åben og gennemsigtig måde uden nogen form for betingelser, ikke udgør støtte.

5.5.2. *Argumentet vedrørende omkostningerne i forbindelse med privatiseringen af GS*

(75) Med sit første argument påstår Tyskland, at privatiseringen var mere fordelagtig end en likvidation, selv om

salgsprisen var negativ. Likvidationen af GS havde medført omkostninger på 475 mio. DEM brutto ([18]) og efter hensyntagen til likvidationsværdien af GS' anlægsaktiver 381 mio. DEM netto.

(76) Privatiseringen var for GS i sidste instans forbundet med omkostninger på i alt 340 mio. DEM. Tyskland hævder, at privatiseringen derfor fortsat har været den billigste løsning. Følgelig var fastsættelsen af prisen også i overensstemmelse med den private investors princip.

(77) Som det fremgår af den likvidationsrapport fra KPMG, som Tyskland har fremsendt, udgør likvidationsomkostningerne for GS 475 mio. DEM og består af følgende elementer:

a) Forpligtelser: 418 mio. DEM (heraf anpartshaverlån 196 mio. DEM; garanterede banklån 49 mio. DEM; øvrige forpligtelser 26 mio. DEM og midler til dækning af forskellige omkostninger 147 mio. DEM)

b) Omkostninger i forbindelse med likvidationen: 57 mio. DEM, frem for alt drifts- og restomkostninger i likvidationsperioden.

(78) Ifølge Domstolens dom af 14. september 1994 i forenede sager C-278/92, C-279/92 og C-280/92, Spanien mod Kommissionen (»Hytasa«) ([19]), hæfter en privat ejer af et selskab med ansvarsbegrænsning kun for dets forpligtelser op til likvidationsværdien af anlægsaktiverne. Ifølge likvidationsrapporten ligger denne på 94 mio. DEM. Dette beløb skal anvendes til at indfri alle virksomhedens forpligtelser i den rækkefølge, der er fastsat i den gældende tyske insolvenslovgivning. Likvidationsomkostningerne er derfor begrænset til beløbet på 94 mio. DEM.

(79) Tallet 475 mio. DEM er baseret på de statslige organers fuldstændige indfrielse af alle forpligtelser, hvilket ville indebære, at der skulle stilles yderligere midler til rådighed. Ifølge Domstolens retspraksis er denne beregning ikke korrekt. Domstolen har fastslået, at en privat investor ikke ville overveje — heller ikke når det drejer sig om rentabiliteten på lang sigt og vedkommendes eget omdømme — at foretage kapitalindskud i en virksomhed, der skal sælges, da der i den forbindelse selv på lang sigt ([20]) ikke er udsigt til, at den vil give overskud, og omkostningerne ville være højere end ved salg af anlægsaktiverne.

(80) Domstolen har endvidere anført, at der ved vurderingen af likvidationen må sondres mellem de forpligtelser, som staten skal hæfte for som ejer af egenkapitalen, og dens forpligtelser som offentlig myndighed. I GS's tilfælde har Tyskland som en del af de samlede omkostninger i forbindelse med en likvidation anført en række omkostninger, som dybest set udgør omkostninger for staten som offentlig myndighed. Det drejer sig om følgende:

a) Tilbagebetalingen af garanterede banklån på 49 mio. DEM. Disse garantier var stillet af Treuhandanstalt og BvS. Begge er forbundsinstitutioner, som direkte ejes af staten. De var på privatiseringstidspunktet ikke de offentlige ejere (først EREL og senere BMGB, som ligeledes var forbundsinstitutioner under statens direkte kontrol ([21])). Ethvert garantikrav på grundlag af lån, som det ikke ville være muligt at betale af likvidationsboet, ville således ikke vedrøre EREL som ejer, men derimod Treuhandanstalt/BvS som statslige institutioner.

b) Midler til dækning af gammel miljøforurening på 15 mio. DEM (jf. betragning 83), beløbet på 22 mio. DEM til omkostninger i forbindelse med socialplanen, som ikke følger af en obligatorisk forpligtelse, og midler på 87 mio. DEM til dækning af omkostningerne i forbindelse med sanering af virksomhedens areal (dvs. nedrivning af alle bygninger, fuldstændig genetablering af arealet og salget af arealet til tredjemand, selv om salgsprisen for arealet højst ville udgøre 9 mio. DEM).

I betragtning af GS' finansielle stilling er det usandsynligt, at en privat investor havde anvendt yderligere midler til en socialplan. En privat investor havde heller ikke besluttet at sanere arealet i betragtning af, at det kun havde en salgsværdi på ca. 9 mio. DEM. Selv om virksomheden ifølge loven var forpligtet til at gennemføre en sanering, havde GS' ejer ikke indskudt yderligere midler i en likvidationssituation. Sådanne omkostninger ville staten afholde.

(81) Tyskland gør gældende, at efter tysk ret betragtes anpartshaverlån som egenkapital i tilfælde af insolvens (såkaldt »ansvarlig lånekapital«), hvilket betyder, at de ikke kan kræves indfriet af insolvensboet. Disse anpartshaverlån udgør derfor kapital, som deltagerne har stillet

([18]) I rapporten beskrives situationen pr. 30. juni 1996. Da privatiseringen først blev gennemført i februar 1997, er der en mindre forskel mellem de nævnte beløb og beløbene i forbindelse med privatiseringen. Desuden er BMGB i mellemtiden blevet efterfølger til den offentlige sælger (EREL), der er nævnt i rapporten.

([19]) Sml. 1994 1, s. 4103.

([20]) Ibid., præmis 26.

([21]) Årsagen til denne opdeling er beslutningen om at opløse Treuhand i 1994, hvilket blev ledsaget af oprettelsen af tre forskellige organisationer, som hver især overtog Treuhand-aktiviteter. Garantierne blev overdraget til BvS, forvaltningen — og dermed andelene — derimod til EREL, senere BMGB.

til rådighed for virksomheden, og som ikke kan kræves tilbagebetalt i forbindelse med en likvidation.

Kommissionen er fortsat af den opfattelse, at det kun er den nævnte likvidationsværdi af anlægsaktiverne, dvs. 94 mio. DEM, der ifølge Domstolens retspraksis kan betragtes som likvidationsomkostninger. Men også selv om anpartshaverlånene fuldt ud skulle medregnes i likvidationsomkostningerne, ville disse ligge på 292 mio. DEM (anlægsaktiver på 94 mio. DEM + anpartshavernes andele på 198 mio. DEM) ([22]).

(82) Målt i forhold til privatiseringsomkostningerne på 340 mio. DEM havde en likvikation af GS været billigere end en privatisering. Heraf følger, at en privat investor havde afviklet virksomheden.

(83) Med hensyn til miljøomkostningerne på 15 mio. DEM anser Kommissionen det for at være et yderligere argument, at Tyskland ikke har fremlagt sammenlignelige data i forbindelse med sin begrundelse for omkostningerne i forbindelse med en likvidation i forhold til en privatisering. Tyskland har anført, at disse omkostninger skulle afholdes af ejeren i tilfælde af en likvidation. I tilfælde af en privatisering var omkostningerne i forbindelse med gammel miljøforurening dækket af en undtagelsesordning i delstaten Sachsen. De privatiseringsomkostninger, som Tyskland har forelagt, indeholder dog ingen midler til dækning af et erstatningsansvar for miljøskader, der er opstået tidligere. For en objektiv sammenligning skulle i det mindste beløbet til saneringen på 15 mio. DEM enten ikke medregnes ved beregningen af likvidationsomkostningerne eller henregnes til beløbet for privatiseringen. Hvis et beløb på 15 mio. DEM medregnes i privatiseringsomkostningerne, ville disse stige til 355 mio. DEM.

5.5.3. *Argumentet vedrørende privatiseringen*

(84) Med hensyn til det andet argument har Tyskland underrettet Kommisionen om, at den offentlige ejer den 12. juni 1996 gav to investeringsbanker (M.M. Warburg & Co og Freyberg Hambros) til opgave at finde en potentiel køber. De to banker udgav i september 1996 et memorandum med oplysninger om GS og dets datterselskab WWB, som skulle danne grundlag for tilbuddene. I alt 23 potentielt interesserede investorer udbad sig yderligere oplysninger. Af disse udvalgtes tre (GMH, Industrial Technology og JPS), som angiveligt besad den nødvendige tekniske og finansielle baggrund, og der blev indledt tosidede forhandlinger med dem.

(85) Tyskland har forelagt et kort sammendrag af resultaterne af forhandlingerne med de tre parter (»Angebotssynopse für GSW vor Endverhandlungen mit GMH«), som dannede udgangspunkt for overtagelsen pr. 1. januar 1997.

(86) Ifølge de tyske myndigheder blev GMH frem for alt valgt, fordi det var den eneste virksomhed, der som krævet forelagde en virksomhedsstrategi. Endvidere var virksomhedens tilbud det bedste i såvel finansiel som strategisk henseende. Tyskland har fremlagt GMH's virksomhedsstrategi (»Unternehmenskonzept Gröditzer Stahlwerke GmbH«).

(87) Kommissionen er af den opfattelse, at proceduren ikke var uden betingelser. I investeringsbankernes memoranda blev der ikke anmodet om et bindende tilbud. Potentielle købere blev opfordret til at forelægge en virksomhedsstrategi, hvor ansøgerne skulle fremkomme med detaljerede forpligtelser i relation til skabelse/bevarelse af arbejdspladser, fremtidige investeringer og finansiering. I tilslutning hertil blev de udvalgte parter indbudt til tosidede forhandlinger, og de indgåede forpligtelser havde en afgørende indflydelse på købsprisen. I memorandaene gøres der udtrykkeligt opmærksom på muligheden for tildeling af statsstøtte. Der blev ikke anmodes om et konkret tilbud, og til vurderingen af tilbuddene var der ikke fastlagt nogen parametre eller lofter.

(88) Kommissionen er endvidere af den opfattelse, at proceduren hverken var åben eller gennemsigtig. På grundlag af materiale, som ikke indeholdt nogen åben indkaldelse af tilbud inden for rammerne af præcise betingelser, men blot en opfordring til at indlede individuelle forhandlinger på grundlag af forpligtelse, som såvel sælger som køber skulle påtage sig, og som skulle indgås som led i en forhandlingsproces på et ikke klart afgrænset grundlag.

De forpligtelser, der i sidste instans blev indgået, påvirkede den endelige købspris. Forskelle i standpunkterne under de afsluttende forhandlinger skyldtes derfor nødvendigvis de valgte procedurer. Efter Kommissionens opfattelse indholdt det tilbud (virksomhedsstrategi), som GMH fremlagde, intet bindende tilbud.

(89) Da forskellene mellem tilbudene skyldtes den valgte procedure, fik GMH under disse omstændigheder som eneste ansøger af de tre kandidater en sidste mulighed for at indgå i afsluttende forhandlinger og tilpasse sin slutposition til sælgerens krav.

(90) På grundlag af ovenstående er Kommissionen af den opfattelse, at privatiseringen ikke blev gennemført på en åben og gennemsigtig måde uden nogen form for betingelser. Tysklands argument om, at udbudsproceduren var åben, gennemsigtig og uden nogen form for betingelser, kan ikke opretholdes.

([22]) En nøjagtig beregning af deres værdi ville kræve en indgående analyse af virksomheden og dens fremtidsperspektiver.

5.5.4. *Det støttebeløb til GS, der skal lægges til grund*

(91) I overensstemmelse med sin almindelige praksis bemærker Kommissionen, at i forbindelse med et salg, hvis betingelser ville være uacceptable for en privat investor, udgør den negative salgspris som helhed støtte.

(92) Hovedparten af den negative salgspris består imidlertid i frigørelse af gæld, indfrielse og/eller delvis overtagelse af lån samt afkald på tilbagebetaling af tilskud. Disse foranstaltninger er allerede blevet vurderet ([23]). Til beregning af den støtte, der er relevant i forbindelse med privatiseringen, skal der tages højde for de supplerende finansielle foranstaltninger, der er nævnt i betragtning 17 og 18. De forpligtelser, som sælger (BMGB) i privatiseringsaftalen har påtaget sig over for GS, udgør i alt:

a) 37,5 mio. DEM som tilskud til investerings- og driftsformål

b) 16,3 mio. DEM i form af lån, som med modtagelsen af regionalstøtte som led i Gemeinschaftsaufgabe skal tilbagebetales på et senere tidspunkt. Indtil videre er der imidlertid kun betalt 13 mio. DEM.

(93) Alle disse foranstaltninger blev ydet som led i den privatiseringsaftale, der trådte i kraft pr. 1. januar 1997. Det samlede beløb udgør 53,8 mio. DEM. Heraf er der udbetalt støtte på 50,5 mio. DEM. Yderligere støtte på 3,3 mio. DEM er bundet som restlån som led i privatiseringsaftalen, men endnu ikke blevet udbetalt.

(94) Hvad angår fordelingen af de forskellige beløb, har Tyskland anført, at der i 1997 og 1998 er blevet investeret i alt 33 mio. DEM i GS. Heraf gik 1 mio. DEM til stålproduktionsområdet, 32 mio. DEM til anlæg, der er omfattet af EF-traktaten, og de resterende 17 mio. DEM blev anvendt til driftsformål.

5.5.5. *Vurdering af støtten til GS*

(95) De vurderingskriterier, der er anført i betragtning 43-63, fører til den konklusion, at den 1 mio. DEM, der er investeret i stålproduktionsområdet, og driftsstøtten på 17 mio. DEM skal behandles på grundlag af stålstøttereglerne. Investeringsstøtten til de (produktions)anlæg, der ikke er omfattet af EKSF-traktaten, bl.a. regionalstøtten som led i Gemeinschaftsaufgabe, skal behandles på grundlag af de lofter, der er gældende for regionalstøtte.

(96) I henhold til sjette kodeks for støtte til jern- og stålindustrien er det hverken tilladt at yde generel investeringsstøtte eller driftsstøtte til EKSF-stålindustrien. Det dermed forbundne beløb på 18 mio. DEM (1 mio. DEM + 17 mio. DEM) er derfor uforenelig med EKSF-traktatens artikel 4, litra c), og sjette kodeks for støtte til jern- og stålindustrien.

(97) Da Tyskland ikke har oplyst, hvordan de 3,3 mio. DEM, som endnu ikke er blevet betalt som led i privatiseringsaftalen, er blevet fordelt, kan det ikke sluttes, at denne støtte anvendes til dækning af investeringer i den sektor, der ikke er omfattet af EKSF-traktaten. Denne støtte er i henhold til EKSF-traktatens artikel 4, litra c), og sjette kodeks for støtte til jern- og stålindustrien derfor uforenelig med fællesmarkedet for kul og stål.

(98) Investeringsstøtten til de (produktions)anlæg, der ikke er omfattet af EKSF-traktaten, kan behandles af Kommissionen på grundlag af EF-traktatens relevante bestemmelser. Efter de gældende bestemmelser for regionalstøtte er imidlertid kun en intensitet på 35 % brutto tilladt, inklusive kumuleringen med andre regionale støtteordninger. Da de investeringer, der skal tages højde for, udgør 32 mio. DEM, kan 11,2 mio. DEM betragtes som forenelig med fællesmarkedet. De resterende beløb på 20,8 mio. DEM udgør støtte, der er uforenelig med fællesmarkedet.

5.5.6. *Støtte til fordel for WWB*

(99) Den yderligere støtte til fordel for WWB som led i privatiseringen udgjorde 4,5 mio. DEM som forudbetalinger i forbindelse med fremtidig regionalstøtte. Under henvisning til betragtning 23 og 24 bekræfter Kommissionen, at støtten til fordel for WWB holder sig inden for de lofter, der er fastsat i de pågældende Treuhand-ordninger. Denne støtte er derfor forenelig med fællesmarkedet.

5.6. ***Overdragelse af anlægsaktiver***

(100) For på behørig vis at gennemføre en kommissionsbeslutning, som foreskriver en tilbagebetaling, skal medlemsstaten udvise samme adfærd som en privat kreditor (og handle mindst lige så omhyggeligt, som medlemsstaten selv ville handle i forbindelse med f.eks. inddrivelse af skatte- og socialforsikringsgæld). Den nationale lovgivning skal således anvendes på samme måde som ellers i forbindelse med en inddrivelse, der gennemføres på grundlag af den nationale lovgivning, og på en sådan måde, at inddrivelsen ikke bliver umulig eller særdeles vanskelig. Dette betyder, at medlemsstaten i princippet

([23]) Omkostningerne i forbindelse med GS' privatisering (340 mio. DEM) udgjorde i alt 286 mio. DEM på grundlag af aftaler forud for privatiseringen: eftergivelse af anpartshaverlån 198 mio. DEM; indfrielse og videreførelse af garanterede lån 53 mio. DEM; tilskud til sociale foranstaltninger 28 mio. DEM; afkald på tilskud i henhold til § 249 h i AFG 7 mio. DEM samt andre poster i saldoens omfang. Dette beløb og den nye støtte (38 og 16 mio. DEM) giver i alt 340 mio. DEM.

straks skal inddrive gælden ved hjælp af alle disponible midler, og den skal i den forbindelse, hvor det er muligt, træffe tvangsforanstaltninger i forbindelse med alle disponible aktiver i anlægsformuen og i sidste instans, såfremt virksomheden er ude af stand til at tilbagebetale gælden, foranledige virksomhedens likvidation.

(101) Det er muligt eller endog sandsynligt, at alle virksomhedens resterende anlægsgoder sælges som led i en likvidation, der følger efter en insolvensbehandling. Dette skal i sig selv ikke anses for at være problematisk, da salget finder sted under tilsyn af en kurator, som i kreditorernes interesse skal opnå det bedst mulige resultat, idet provenuet af salget af anlægsgoder skal anvendes til at fyldestgøre kreditorerne. Selv om provenuet af salget af anlægsgoder i givet fald ikke var tilstrækkeligt til at indfri hele virksomhedens gæld og dermed sikre en fuldstændig tilbagebetaling, er likvidationen ikke uden værdi i henseende til konkurrencevilkårene. Konkurrerende virksomheder, som kunne være påført skade som følge af den uforenelige statsstøtte, bør have mulighed for at udfylde den niche på markedet, som den afviklede virksomhed har efterladt sig, og i sidste instans også erhverve de solgte anlægsgoder og anvende dem mere effektivt.

(102) I det foreliggende tilfælde fik Kommissionen efter procedurens indledning og kort tid inden vedtagelsen af sin endelige beslutning kendskab til, at GS' anlægsaktiver blev overdraget til den aktuelle virksomhedsværdi under markedsprisen og uden en åben salgsprocedure til andre virksomheder, der er kontrolleret af BvS. Formålet med eller virkningen af en sådan fremgangsmåde kunne være, at man forsøgte at undgå, at de pågældende aktiver blev omfattet af Kommissionens beslutning, og at videreføre de ikke-bæredygtige økonomiske aktiviteter. Dette ville være i strid med medlemsstaternes forpligtelse til at sørge for opfyldelse af de pligter, der følger af Kommissionen beslutning.

(103) Som i forbindelse med enhver inddrivelse skal medlemsstaten, der handler som en almindelig kreditor, anvende ethvert middel i henhold til den nationale lovgivning — f.eks. bestemmelser vedrørende svig til ulempe for kreditorer eller vedrørende mistanke om aftaler inden generaleksekutionen — for at opnå, at en sådan inddrivelse hverken kan anfægtes eller annulleres.

(104) For endvidere at forhindre, at Kommissionens beslutning omgås, og sikre, at enhver fordrejning af konkurrencevilkårene udelukkes, er Kommissionen i givet fald forpligtet til at kræve, at inddrivelsen ikke begrænses til den oprindelige modtager, men også skal udvides til at omfatte den virksomhed, som viderefører den oprindelige virksomheds aktiviteter ved hjælp af de overdragne produktionsmidler, såfremt visse aspekter af overdragelsen i forbindelse med de to virksomheder gør det muligt af fastslå, at aktiviteterne videreføres. De aspekter, som undersøges af Kommissionen, omfatter bl.a. den overdragne genstand (aktiver og forpligtelser, overtagelse af arbejdskraft, sammenlagte aktiver), købsprisen, identiteten af anpartshaverne i og/eller ejerne af den oprindelige virksomhed og erhververen, det tidspunkt, hvor overdragelsen fandt sted (efter indledning af undersøgelserne, den formelle undersøgelsesprocedure eller efter vedtagelse af den endelige beslutning) og overdragelsens økonomiske forsvarlighed.

(105) Selv om Tyskland uformelt har afvist en opfyldelse af de nævnte aftaler, anser Kommissionen det for at være nødvendigt i denne beslutning at holde fast ved, at begrebet modtager ikke kun omfatter GS, men også enhver anden virksomhed, som kunne have fået overdraget aktiver med henblik på at omgå virkningen af denne beslutning.

## 6. **Konklusioner**

(106) Foranstaltningerne til dækning af omkostningerne til beskæftigelsesfremmende foranstaltninger i henhold til § 249 i AFG på indtil 6,9 mio. DEM udgør ikke støtte. Tilskuddene på 54,4 mio. DEM til finansiering af socialplanen og supplerende foranstaltninger er forenelige med EKSF-traktatens artikel 4, litra c), og de relevante stålstøtteregler.

(107) Kommissionen når frem til den konklusion, at den investeringsstøtte på 44,9 mio. DEM, der er stillet til rådighed for GS i perioden 1992-1999 under forskellige betegnelser, er forenelig med fællesmarkedet i medfør af EF-traktatens artikel 87 og artikel 88, stk. 2.

(108) Kommissionen når endvidere frem til den konklusion, at Tyskland retsstridigt har gennemført en række foranstaltninger i relation til GS inden og efter virksomhedens privatisering. Dette vedrører støtte på i alt 242,4 mio. DEM. I dette beløb indgår følgende:

a) Et beløb på 155,5 mio. DEM, som skal behandles på grundlag af EKSF-traktaten og består af følgende:

I. 13,3 mio. DEM i investeringsstøtte til stålproduktionsområdet i perioden 1992-1996

II. 1,0 mio. DEM i investeringsstøtte til stålproduktionsområdet i perioden 1997-1998

III. 124,2 mio. DEM i driftsstøtte i perioden 1992-1996

IV. 17,2 mio. DEM i driftsstøtte i årene 1997 og 1998

Denne støtte er uforenelig med EKSF-traktatens artikel 4, litra c), og de relevante stålstøtteregler. Tyskland skal kræve denne støtte tilbagebetalt.

b) Et beløb på 83,2 mio. DEM (62,4 mio. DEM inden privatiseringen og 20,8 mio. DEM som led i privatiseringen), bestående af investeringsstøtte ud over den maksimale intensitet for regionalstøtte på 35 %, som skal behandles på grundlag af EF-traktaten. Støtten er uforenelig med fællesmarkedet i medfør af EF-traktatens artikel 87 og artikel 88, stk. 2. Tyskland skal kræve denne støtte tilbagebetalt.

c) Et andet beløb på 3,3 mio. DEM, som Tyskland agter at yde til GS, og som skal behandles på grundlag af EKSF-traktaten. Det er uforeneligt med EKSF-traktatens artikel 4, litra c), og med sjette kodeks for støtte til jern- og stålindustrien. Det må ikke ydes —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

*Artikel 1*

Det beløb på 6,9 mio. DEM, som Tyskland har udbetalt til Gröditzer Stahlwerke GmbH (GS) til dækning af omkostningerne i forbindelse med foranstaltninger i henhold til § 249 i Arbeitsförderungsgesetz, udgør ikke støtte i medfør af EKSF-traktatens artikel 4, litra c).

*Artikel 2*

Følgende foranstaltninger, som Tyskland har gennemført til fordel for GS til finansiering af en socialplan og supplerende foranstaltninger til fordel for virksomhedens overskydende medarbejdere, er forenelige med fællesmarkedet for kul og stål:

a) finansieringen af 26,1 mio. DEM ved hjælp af lån ydet af GS' forskellige offentlige ejere (Treuhandanstalt/EREL/BMGB).

b) et tilskud på 28,3 mio. DEM, som er udbetalt af BMGB.

*Artikel 3*

Investeringsstøtte, som blev ydet til GS indtil et samlet beløb på 44,9 mio. DEM og består af følgende:

a) 8,4 mio. DEM som led i ordningen »Gemeinschaftsaufgabe Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur« 1994

b) 3,6 mio. DEM i skattemæssig investeringsstøtte i henhold til Investitionszulagengesetz i perioden 1992-1995

c) 32,9 mio. DEM, bestående af banklån med en 100 %-garanti stillet af Treuhandanstalt og Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (BvS), af anpartshaverlån, der er ydet af GS' forskellige ejere i perioden 1992-1996, og af regionalstøtte, der er udbetalt i perioden 1997-1999 som led i ordningen »Gemeinschaftsaufgabe Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur« udgør statsstøtte, som er forenelig med fællesmarkedet i medfør af EF-traktatens artikel 87, litra a).

*Artikel 4*

Investeringsstøtte, som blev ydet til GS indtil et samlet beløb på 83,2 mio. DEM, og som består af banklån med en 100 %-garanti stillet af Treuhandanstalt/BvS, af anpartshaverlån, der er ydet af GS' forskellige ejere (Treuhandanstalt/EREL/BMGB) i perioden 1992-1996, samt af tilskud som led i privatiseringsaftalen og regionalstøtte, der er udbetalt i perioden 1997-1999 som led i ordningen »Gemeinschaftsaufgabe Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur«, er uforenelig med fællesmarkedet.

*Artikel 5*

Foranstaltninger, som Tyskland har gennemført til fordel for GS indtil et samlet beløb på 155,5 mio. DEM, og som består af investeringsstøtte på indtil 14,3 mio. DEM og driftsstøtte på indtil 141,2 mio. DEM (idet 17,0 mio. DEM kan henføres til et tilskud som led i privatiseringsaftalen og 124,2 mio. DEM til en finansiering ved hjælp af banklån med en 100 %-garanti stillet af Treuhandanstalt/BvS og de anpartshaverlån, som er ydet af GS' forskellige offentlige ejere (Treuhandanstalt/EREL/BMGB)), udgør statsstøtte, der er uforenelig med fællesmarkedet for kul og stål.

*Artikel 6*

Den støtte, som Tyskland agter at yde til GS i henhold til artikel 9, stk. 2, i aftalen af 27. februar 1997 om salget af andele i Gröditzer Stahlwerke GmbH til Georgsmarienhütte GmbH til et beløb af 3,3 mio. DEM i form af lån som forudbetalinger i forbindelse med fremtidig regionalstøtte er uforenelig med fællesmarkedet for kul og stål.

*Artikel 7*

1. Tyskland træffer de nødvendige foranstaltninger med henblik på at kræve den i artikel 4 og 5 omtalte, ulovligt udbetalte støtte tilbagebetalt fra modtageren.

2. Tilbagebetalingen sker i overensstemmelse med de nationale procedurer, såfremt den ikke gøres umulig eller for vanskelig som følge af den nationale lovgivning. Det støttebeløb,

der skal tilbagebetales, forhøjes med renter beregnet fra datoen for støttens udbetaling til modtageren og indtil dets faktiske tilbagebetaling på grundlag af den referencesats, der anvendes ved beregning af subventionsækvivalenten i forbindelse med regionalstøtte.

3. I denne artikel forstås ved modtager ikke kun GS, men i sidste instans også enhver anden virksomhed, som har fået overdraget aktiver på en sådan måde, at overdragelsen medfører, at virkningen af stk. 1 ophæves.

*Artikel 8*

Walzwerk Burg GmbH drager fordel af en bestående støtteordning. Spørgsmålet vil derfor ikke blive behandlet yderligere.

*Artikel 9*

Tyskland underretter inden for to måneder efter offentliggørelsen af denne beslutning Kommission om de foranstaltninger, der er truffet for at efterkomme beslutningen.

*Artikel 10*

Denne beslutning er rettet til Forbundsrepublikken Tyskland.

Udfærdiget i Bruxelles, den 8. juli 1999.

*På Kommissionens vegne*

Monika WULF-MATHIES

*Medlem af Kommissionen*